

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 6 oktober 2016
Agendanummer:
Team: SD
Zaaknr: 9556-2016

Onderwerp: Evaluatie Huishoudelijke Hulp Toelage 2015 en doorkijk 2016

Aan de raad

Inleiding

De huishoudelijke hulp toelage (HHT) is in 2015 ingevoerd als werkgelegenheidsinstrument om de bezuiniging op de Huishoudelijk Ondersteuning (HO) op te kunnen vangen. Voor deze regeling is voor de duur van twee jaar een landelijk budget vanuit het rijk beschikbaar gesteld. Inmiddels is duidelijk dat met ingang van 2017 structureel middelen worden toegevoegd aan de integratie uitkering Wmo voor HO. De strakke voorwaarden die golden voor de inzet van de middelen voor HHT in 2015 en 2016 zijn losgelaten. Gemeenten mogen de overgebleven middelen HHT uit 2015 en 2016 behouden en kunnen deze inzetten binnen het sociaal domein. In bijgaande notitie van Peel 6.1 wordt een evaluatie gegeven van de inzet van de middelen in 2015 en 2016 en een voorstel gedaan voor de inzet van de middelen met ingang van 1 januari 2017.

Beslispunten

1. In te stemmen met de volgende beslispunten:
 - a. de huidige HHT-regeling met ingang van 1 januari 2017 te beëindigen voor nieuwe instroom;
 - b. de huidige HHT-regeling voor bestaande HHT-klanten te continueren tot en met 31 december 2017;
 - c. de gemeentelijke HHT- bijdrage voor de zorgaanbieders in 2017 te handhaven op € 17,50 per uur;
 - d. binnen de kaders van resultaatfinanciering, met ingang van 1 januari 2017, een extra categorie (HO extra ad € 360 per vier weken)) als maatwerkvoorziening te realiseren ten behoeve van:
 - indicaties op het snijvlak van huishoudelijke ondersteuning en begeleiding;
 - klantsituaties waarbij het resultaat een schoon en leefbaar huis uitsluitend bereikt kan worden middels excessieve inzet.
2. Een krediet te voteren: "WMO huishoudelijke hulp toelage 2016-2017"
3. De raming van € 237.300 binnen programma 2 van exploitatiebudget over te hevelen naar krediet: "WMO huishoudelijke hulp toelage 2016-2017"
4. De 12e begrotingswijziging 2016 vast te stellen.

Dit onderwerp komt aan de orde in: Vergadering van de commissie SD op 23 juni 2016

Beoogd effect

-Evaluatie van de HHT

-Doorontwikkeling van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning, waardoor meer maatwerk mogelijk is op het snijvlak tussen huishoudelijke ondersteuning en begeleiding

-De beschikbaar gestelde gelden aan te wenden voor het beoogde doel zoals door het ministerie is aangegeven bij beschikking d.d. 26-11-2014

Duurzaamheid

Met de inzet van de structurele HHT- middelen voor een extra categorie Huishoudelijke Ondersteuning worden deze middelen onderdeel van de reguliere Huishoudelijke Ondersteuning en structureel ingezet voor de meest kwetsbaren.

Argumenten

1.1 Binnen de landelijke kaders hebben de Peelgemeenten met ingang van 1 januari 2015 in overleg met de gecontracteerde zorgaanbieders invulling gegeven aan de HHT regeling. Met bijgaande notitie wordt e richting de gemeenteraad verantwoording afgelegd over de besteding van de HHT middelen 2015 en een doorkijk gegeven naar 2016 en de daaropvolgende jaren.

2.1 De HHT regeling betrof in eerste instantie een tijdelijke regeling voor 2015 en 2016. Richting klanten is dit door zorgaanbieders en door de Peelgemeenten daarom ook zo aangegeven.

Inmiddels is duidelijk dat het ministerie het budget voor de HHT structureel maakt. Op basis van de huidige inzet HHT en de te verwachten uitgaven 2016 is duidelijk dat de middelen in 2017 niet toereikend zijn om de kosten van continuering van de huidige regeling uit het budget 2017 te kunnen voldoen.

2.2. Het gebruik van de HHT-regeling is, afgezet tegen de financiële middelen, relatief laag. Dit komt mede door het feit dat de HHT-regeling pas rond de zomervakantie op gang kwam. In 2015 is in Gemert-Bakel slechts 21% van de beschikbare middelen ingezet ten opzichte van gemiddeld 18% in alle Peelgemeenten. Duidelijk is dat ook in 2016 niet de volledige middelen HHT ingezet zullen worden maar dat er wel sprake is van een toename van de inzet en dus de uitgaven omdat de inzet in het volledige jaar gepleegd wordt (64% van de middelen in Gemert-Bakel ten opzichte van 41% gemiddeld in alle Peelgemeenten). De gemeente Gemert-Bakel heeft, in tegenstelling tot de andere Peelgemeenten vanaf april 2015 nog gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de gemeentelijke bijdrage van € 12,50 te verhogen naar € 17,50 per uur en via in de communicatie richting onze inwoners extra aandacht besteed aan de HHT-regeling. Dit heeft in beperkte mate geleid tot toename van het aantal klanten, 128 in 2016 ten opzichte van 101 klanten in 2015. Op dit moment blijft het aantal klanten stabiel

2.3. Zorgaanbieders en een vertegenwoordiging van Wmo-raden in de Peelgemeenten zijn het erover eens dat structurele HHT middelen vanaf 2017 ingezet moeten worden voor de meest kwetsbaren en willen de huidige HHT regeling niet voorzetten.

Uit ervaring blijkt dat alleen mensen met financiële mogelijkheden gebruik maken die de huidige HHT regeling omdat zij de klantbijdrage kunnen betalen. Het aantal mantelzorgers dat van de regeling gebruik maakt is zeer beperkt. De Wmo-raden (bij het ontbreken van een vertegenwoordiging uit Gemert-Bakel) hebben daarom aangegeven de huidige HHT-regeling niet voort te willen zetten. Wel is hierbij voor hen van belang de werkgelegenheid niet verloren te laten gaan en voor huidige klanten een goede overgang naar alternatieven te creëren. Voorgesteld wordt daarom de HHT-regeling per 1 januari 2017 te beëindigen voor nieuwe instroom en gedurende een overgangsjaar in 2017 in stand te houden voor huidige klanten. Daarbij stellen we voor om eveneens de verhoogde bijdrage van € 17,50 per uur door de gemeente te handhaven, dit in afwijking van de andere Peelgemeenten die een bijdrage van € 12,50 per uur hanteren.

2.4. Aanbieders van Huishoudelijke Ondersteuning (HO) zien als gevolg van de omslag van het urenstelsel naar het resultaatgerichte stelsel een aantal ontwikkelingen dat aanleiding geeft aanvullende of hernieuwde contractuele maatregelen te nemen, eventueel met inzet van middelen HHT.

Door de inzet van een resultaatgericht stelsel is binnen de huidige financiering beperkt maatwerk mogelijk. Dit vormt met name een probleem bij aanbieders met een laag aantal klanten omdat zij weinig mogelijkheden hebben om situaties waar de klant achteruit gaat de inzet bij te plussen. Ook tegenover situaties waarin de klant vraagt om een exceptionele hoge inzet, moeten veel klanten staan waar volstaan kan worden met een minder dan gemiddelde inzet. Tenslotte zien aanbieders dat in de doelgroep HO, als gevolg van de extramuralisering bij met name de GGZ en Verpleging & Verzorging, een verzwaring van problematiek voorkomt. Het ziekteverzuim onder huishoudelijke hulpen neemt hierdoor eveneens toe. Met een extra verhoogde categorie binnen de HO kunnen bovenstaande problemen worden ondervangen en kan meer maatwerk worden geboden. Naast de huidige twee tarieven (HO-basis €180 en HO-plus € 210) wordt een derde categorie toegevoegd namelijk HO-extra (€ 360). Zorgaanbieders geven aan dat zij met het toevoegen van een extra categorie HO een innovatieve slag kunnen maken in de verbinding tussen de maatwerkvoorziening HO en de maatwerkvoorziening begeleiding.

2.5. Om voor deze extra categorie in aanmerking te komen zijn kaders en een indicatie van de Wmo-consulent nodig. HO-extra is in te zetten indien:

- Er sprake is van noodzakelijke inzet op het snijvlak van huishoudelijke ondersteuning en begeleiding. Daaronder verstaan we:

- Situaties waarin naast schoonmaakwerkzaamheden (en evt. regie) ook tijdelijk taken overgenomen moeten worden die onder de noemer "lichte" begeleiding vallen;
- Situaties waarin sprake is van ernstige gedragsproblematiek bij de klant waarbij de hulp extra kwalificaties/deskundigheid moet hebben om hier mee om te kunnen gaan.

-Er sprake is van structureel excessief hoge inzet op de huishoudelijke werkzaamheden om het resultaat een schoon en leefbaar huis te kunnen bereiken. Dit komt in de praktijk niet vaak voor, maar betreft wel de meest schrijnende situaties. Indien sec voor de schoonmaakwerkzaamheden wekelijks meer dan 4 uur HO ingezet moet worden (dus zonder extra taken), dan kan HO extra geïndiceerd worden.

2.6. Het voorstel is in afstemming met de beleidsmedewerkers van alle Peelgemeenten tot stand gekomen en vervolgens besproken en akkoord bevonden in het Peelpoho van 14 april 2016.

3.1. Zie onder het kopje 'financiën'.

Financiën

Het voorgestelde besluit kan binnen de bestaande budgetten in de begroting worden uitgevoerd. Om de HHT-regeling t/m 2017 uit te kunnen blijven voeren wordt een krediet voor de duur van 2 jaar gevoteerd. Daarmee kan een deel van deze regeling bekostigd worden. De overblijvende kosten HHT-regeling en de kosten van de extra categorie HO kunnen uitgevoerd worden binnen fcl 6662010/ecl 42.340 huishoudelijke verzorging. M.i.v. 2017 worden HHT gelden structureel toegevoegd aan dit budget, dit is uitkomst van de meircirculaire 2016. Hieronder volgt een uitgebreide toelichting op dit voorstel.

Realisatie 2015 en prognose 2016

In bijgaande notitie van Peel 6.1 vindt u de financiële realisatie van de HHT-regeling in 2015 en een prognose voor 2016 voor alle Peelgemeenten. Voor Gemert-Bakel ziet dat er als volgt uit:

	Toegekend bedrag	Totaal aantal klanten	Ingezette uren	Gefactureerde bedragen	Besteed jaarbudget in %	Restant jaarbudget
2015 Realisatie	€ 237.300	101	2.822	€ 49.385	21	€ 187.915
2016 Verwachting*	€ 237.300	126	8.653	€ 151.419	64	€ 85.881

--	--	--	--	--	--	--

*De verwachting is op basis van de ingediende aanvragen per 1-3-2016.

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat we in 2015 een bedrag ad € 187.915 niet hebben besteed en dat we ook in 2016 verwachten middelen over te houden ten bedrage van € 85.881. Inmiddels is duidelijk dat deze middelen niet terugbetaald hoeven te worden aan het rijk. Wel heeft het ministerie verzocht om deze middelen in te zetten t.b.v. de zorg.

Middelen 2017 e.v.

Op 7 december 2015 heeft de VNG bericht dat het rijk het budget voor de HHT structureel maakt en toevoegt aan de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke hulp. Hieronder is de verdeling van deze structurele middelen voor de gemeente Gemert-Bakel, op basis van het verdeelmodel Integratie Uitkering Wmo, inzichtelijk gemaakt.

	HHT toegekend bedrag 2016	Verdeling op basis verdeelmodel IU-Wmo Middelen "HHT" 2017	Verdeling op basis verdeelmodel IU-Wmo Middelen "HHT" in 2021 beschikbaar
Gemert-Bakel	€ 237.300	€ 67.000	€ 169.000

Tabel 5. Ontwikkeling HHT budgetten 2017-2021 op basis van het verdeelmodel Integratie Uitkering Wmo

Op basis van deze doorrekening blijkt het budget dat we in 2017 ontvangen voor de HHT niet voldoende voor voorzetting van de huidige HHT-regeling voor bestaande klanten tot en met 31 december 2017. Immers op basis van de prognose over 2016 zijn de te verwachte kosten over 2016 € 151.419,-. Omdat er per 1 januari 2017 geen nieuwe instroom meer mogelijk is, zijn de te verwachte kosten over 2017 maximaal € 151.419. Het voorgestelde besluit kan voor wat betreft het jaar 2016 binnen de begroting worden uitgevoerd. Om de kosten in 2017 te kunnen dekken wordt voorgesteld om het totale beschikbaar gestelde bedrag van € 237.300 over te brengen naar een nieuw te vormen krediet "WMO Huishoudelijke hulp toelage 2016-2017". De verwachte kosten waarvoor ook verplichtingen met zorgaanbieders aangegaan worden komen dan t.l.v. het krediet.

Kosten extra categorie HO-extra

De meerkosten van de extra categorie HO-extra (ten opzichte van HO-basis) bedragen per klant € 2.340 op jaarbasis. Inschatting is dat maximaal 5% van het huidige bestand in aanmerking komt voor HO-extra. Dit betekent voor Gemert-Bakel het volgende:

meerkosten HO-extra per klant per jaar zijn € 2.340			
	aantal klanten HO (per 1-1-2016)	Meerkosten HO-extra bij gebruik door 5% klanten HO (per jaar)	Meerkosten HO-extra bij gebruik door 10% klanten HO (per jaar)
Gemert-Bakel	594	€ 69.498	€ 138.996

Met ingang van 2017 worden de structurele middelen van de HHT opgenomen in de integratie-uitkering WMO/HHT. De kosten als gevolg van de extra categorie HO kunnen binnen de begroting worden uitgevoerd fcl 6662010/ecl 42.340 huishoudelijke verzorging.

Uitvoering

Op basis van bestaande afspraken vindt de uitvoering van de HHT-regeling in 2016 plaats door de uitvoeringsorganisatie Peel 6.1. Na ontvlechting van Peel 6.1, is de uitvoering eveneens geborgd. In 2017 vindt immers geen nieuwe instroom plaats en zal facturering via de backoffice van de nieuwe uitvoeringsorganisatie lopen.

Het nieuwe product HO-extra wordt ingebed in de maatwerkvoorziening HO en is dus onderdeel van de bedrijfsvoering Peelgemeenten en valt daarmee dus ook onder de programmakosten Wmo.

Na besluitvorming door de gemeenteraden van alle Peelgemeenten is het nodig de wijzigingen formeel vast te leggen in de Nadere Regels maatschappelijke ondersteuning. Hiervoor zal t.z.t. separaat nog een voorstel aan uw college worden voorgelegd.

Ook zullen de deelovereenkomsten HO met de zorgovereenkomsten worden aangepast.

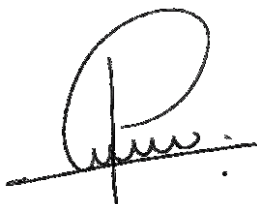
Bijlagen

1. Notitie Huishoudelijke Hulp Toelage: Evaluatie 2015 en vooruitblik Peel 6.1
2. Concept Raadsbesluit
3. Concept Begrotingswijziging

Gemert, 25 mei 2016

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de locoburgemeester,

A.A.T.G. Jansen MBA

mevrouw A.A.H.C.M. van Extel - van Katwijk